

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

دوشنبه ۲۹ بهمن ۱۴۰۳
۱۸ شعبان ۱۴۴۶
۱۷ فوریه ۲۰۲۵
سال بیست و یکم
شماره ۵۰۵۲
۲۰ هزار تومان
صفحه ۱۲

روزنامه

اتاق ایران از خدمات محمدرضا نعمت‌زاده
در صنعت پتروشیمی تقدیر کرد
شب «نعمت‌زاده»

۴

در «شرق» امروز می‌خوانید: تحقیق و تفحص از املاک شهرداری؛ ۵ ماه بلاتکلیفی؛ از استقبال شهردار تا سکوت شورا • نگاهی به فیلم‌هایی که برای نوروز در نظر گرفته شده‌اند؛ تنوع در اکران

برگزیده‌ها

به گفته رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها، در طرح تشکیل
تجمعات موضوع «اعتراض» و «اعتشاش» تفکیک شده است

حق مسلم شهروندی

راهکار چین برای خروج از رکود اقتصادی
و نجات از تعرفه‌های ترامپ

رؤیای میانجیگری «شی»

آخرین بازی سرخ‌ها در لیگ نخبگان آسیا
سرنوشت را رقم می‌زند

پرسپولیس - النصر
بندبازی در آزادی

«شرق» از اولین سفر مارکو روییو به خاورمیانه گزارش می‌دهد

یک سفر و آغاز ریل‌گذاری
دولت ترامپ برای غرب آسیا

ایجاد زیرساخت کلد توسعه سواحل مکران است

جواهر مکران

نگاه

بیمارستان یا زیباستان

یادداشتی از بابک زمانی

یادداشت

ناتو و آموزه‌های آینده‌پژوهی

محمدداشرفی

ناتو و دگرگونی و چرخش در روابط فلاترالاتیکتی
آشکارترین تفاوت کنفرانس امنیتی مونیخ با
گردهمایی گذشته بود. پیمان آتلانتیک شمالی
موسوم به ناتو مهم‌ترین پیمان دفاع جمعی
و اساس برآیند موازنه ژئواستراتژیک جهانی
به شمار می‌رود. اما کویا در نتیجه برخی
چرخش‌های سیاسی به‌ویژه در آمریکا نقش
این پیمان در تحولات جهانی کم‌رنگ و تا حدی
بی‌اثر پیش می‌رود.

من پیشگو نیستم اما فرجام ناتو را حدود یک
دهه پیش براساس مدل‌های آینده‌پژوهی
پیش‌بینی کردم و در اسفند سال ۱۳۹۵ در میان
ناباوری‌ها در روزنامه شهروند نوشتم:

«فرجام استراتژیک پیمان ناتو کم‌رنگ‌شدن
نقش و محو تدریجی این سازمان است. زمینه
شکل‌گیری و علت وجودی این سازمان دیگر
وجود خارجی ندارد. پایداری جهان غرب
در برابر تهدیدات بلوک شرق و پیمان ورشو
اصلی‌ترین علت شکل‌گیری پیمان ناتو بود.
دوران جنگ سرد هنگامه رویارویی اتحاد
جماهیر شوروی سابق و اقمارش با کشورهای
بلوک غرب بود. آنچه بلوک شرق را
درهم تیند، ملات سوسیالیسم بود،
بنابراین بلوک‌بندی دوران جنگ
سرد بنیانی ایدئولوژیک داشت.

ضمن دیدار با وزیر امور خارجه هند، عراقچی از رایزنی دهلی با آمریکا برای معافیت تحریمی بندر چابهار خبر داد

میانجیگری برای هاب منطقه

تأکید بر گسترش روابط در دیدار عباس عراقچی با سوبرامانیام جایشانکار، همتای هندی خود

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید. عکس: سایت وزارت خارجه

یک قاب تجربه

جایگزین مذاکره با آمریکا چیست؟

جلیل سازگارزاد

در میان بگذارد. با توجه به درهم‌تندگی قدرت بین قوای سه‌گانه و دستگاه‌های
حاکمیتی، قطعاً دولت نمی‌تواند به‌تنبهایی نسبت به حل مشکلات اقدام مؤثری
انجام دهد. بنابراین اکنون که تصمیم نظام بر عدم مذاکره است، باید روش
جایگزین و طرح و روش و برنامه‌ای که می‌تواند ایران را از تنگنای پیش‌گفته
خارج کند، اعلام کنند.

ب) رئیس‌جمهور و دولت به اندازه سهم و نقش و اختیارات و قدرت
خود باید نسبت به ارائه طرح‌ها و پیشنهادها راهگشا یا بهره‌گیری از تجارب
بین‌المللی و ملی و استفاده از دیدگاه‌های دلسوزان و خیرخواهان خبره و باتجربه
کشور با جدیت اقدام کند. آنچه امروز متأسفانه از دستگاه سیاست خارجی و
دولت مشاهده می‌شود (با وجود همه تنگناها و محدودیت‌های قابل درک)
این است که دولت مجری سیاست‌ها و برنامه‌های رقیب انتخاباتی خود شده
است. سیاست‌هایی که در گذشته ایران را با چالش‌های ویرانگر مواجه ساخته و
آثار شوم آن همچنان گریبانگیر کشور است. با تأسف فراوان برخی از بلندگوهای
تبلیغاتی و رسانه‌ای مانند صداوسیما نیز مبلغ همان سیاست هستند. دولت باید
با دیپلماسی فعال و گسترده و فراگیر ضمن ایفای تعهدات خود به مردم، تلاش
حداکثری برای برپونرفت کشور از انزوی سیاسی طراحی‌شده از سوی دولت
آمریکا را خنثی کند.

ج) در سیاست‌گذاری مفهومی است با عنوان «Agenda Setting» که
می‌گوید هرگاه شما برای حل یک مشکل دستورالعمل و پیشنهاد نداشته باشید،
دیگران برای شما دستورالعمل تهیه می‌کنند. سیاست خارجی ایران باید در
مقابل تهدیدات قابل پیش‌بینی آمریکا پیش‌دستی کرده و طرح و برنامه خود
را برای حل اختلافات زودتر از حضور نخست‌وزیر جنایتکار اسرائیل در آمریکا
ارائه می‌کند.

سیاست خارجی و دیپلماسی ایستای دولت وفای (نمونه آن اظهارات
نامیدکننده آقای پزشکیان در بوشهر در خصوص حمله به تأسیسات هسته‌ای
ایران را می‌توان نشانه بارز انفعال در سیاست خارجی دانست) در داخل و خارج
موجب شد تا دیگران پیشنهادها خود را مطرح کنند و دولت را در مقابل
عمل انجام‌شده قرار دهند، لذا فعال‌شدن جدی و بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های
ملی و بین‌المللی ایرانیان ساکن وطن و خارج از آن و کشورهای دوست و حتی
منتقدین و مخالفین سیاست‌های منطقه‌ای ایران باید فرصت فشار مضاعف بر
کشور را کاهش دهد. کشورهای اروپایی و همسایگان هم از دیگر ظرفیت‌هایی
است که می‌تواند در یک دیپلماسی فعال به مدد دولت بیاید.

اینک که در مقابل تهدیدهای فزاینده و گرافه‌گویی‌های رئیس‌جمهور
آمریکا، جمهوری اسلامی ایران بنای مذاکره با آمریکا را ندارد، باید ببینیم چه
راهکار و روش جایگزینی برای مذاکره مطرح می‌شود. در این زمینه باید موارد و
واقعیت‌های انکارناپذیری را مورد توجه قرار داد.

۱- روش عمومی دولت‌های مستقر در آمریکا برای حفظ موقعیت برتر و
استمرار نقش ابرقدرتی و دست‌یابی به اهداف خود پیوسته با تهدید و ارباب
ملت‌ها و کشورها همراه بوده است. استفاده مستقیم و غیرمستقیم از مداخله
نظامی، اعمال تحریم‌های اقتصادی، فشارهای سیاسی و سوءاستفاده از ابزارهای
قانونی در مجامع بین‌المللی مانند شورای امنیت سازمان ملل، آژانس انرژی
اتمی و... از نمونه اقداماتی است که آمریکا طی سال‌های طولانی و در نقاط
مختلف جهان به آنها متوسل شده است و امروزه نیز باوجود حرکت جهان به
سوی چندقطبی‌شدن و ایجاد اتحادیه‌ها و قطب‌های جدید سیاسی و اقتصادی،
آمریکا همچنان از نفوذ و قدرت برتری در جهان برخوردار است.

۲- اظهارات و اقدامات ترامپ تاگی ندارد. او در دوره اول ریاست‌جمهوری
خود نیز همین اقدامات را اعلام و برخی از آنها را اجرا کرد. بنابراین از قبل قابل
پیش‌بینی بود که او برای تحقق خواسته‌های نامشروع خود از طریق اعمال
قدرت و فشار سیاسی و اقتصادی علیه ایران اقدام خواهد کرد.

۳- رژیم نامشروع اسرائیل یک نهاد غربی ساخته و مورد حمایت آمریکا
و بسیاری از کشورهای اروپایی بوده و به عنوان اهرم فشار در خاورمیانه
و سرگرم‌سازی کشورهای منطقه در حالت جنگ‌های فرسایشی مورد
استفاده غرب قرار می‌گیرد. اسرائیل مهم‌ترین مانع برپایی و استقرار صلح در
خاورمیانه و اصلی‌ترین مخالف حل اختلاف ایران با آمریکا از طریق گفت‌وگو و
دیپلماسی است.

۴- کشورهایمانند روسیه و چین نیز در چارچوب منافع و حفظ جایگاه
بین‌المللی خود هیچ‌گاه حاضر نیستند منافعشان را با ایران پیوند زده و به‌ندرت
و به غیر از موارد استثنائی حتی راضی به استفاده از حق وتوی خود در شورای
امنیت به نفع ایران نیستند و این را به تجربه در چندین قطع‌نامه سازمان ملل
نشان داده‌اند.

۵- جریان اقلیت تندروی درون کشور نیز که از بانان ارجاع پرونده
هسته‌ای ایران به سازمان ملل و صدور قطع‌نامه‌های شورای امنیت و
ایجاد تحریم‌های گسترده علیه ایران بوده‌اند، پیوسته با روش مذاکره
و بهره‌گیری از دیپلماسی در سیاست خارجی مخالفت ورزیده تا از

الف) دولت باید به‌صراحت راه‌حل برپونرفت از مشکلات یادشده را با مردم

کتاب شرق منتشر کرد

شماره تلفن انتشارات شرق
۰۲۱۸۸۹۴۲۰۳۵
۰۹۱۰۲۰۴۳۹۲۴